



ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ



ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАВДА

ЄВРОПА
БЕЗ БАР'ЄРІВ
громадська організація



ПОДОРОЖУЙ ВІДПОВІДАЛЬНО:

НАВЧАННЯ В ЄС



Цей poradnik був підготовлений у рамках проекту «Просування реформ в регіони» за сприяння Європейського Союзу (<http://ec.europa.eu/euroreaid>). Зміст poradnika є виключною відповідальністю ГО «Європа без бар'єрів» і жодним чином не відображає точку зору Європейського Союзу.

Подорожуй відповідально: навчання в ЄС

Якщо ви давно мріяли про навчання або здобуття наукового ступеня в Європейському Союзі, тоді цей порадник з безпечного та відповідального подорожування для вас. На сторінках порадника Ви дізнаєтесь про те, як знайти потрібний освітній заклад або програму обмінів, оформити національну візу чи дозвіл на проживання в ЄС та успішно перетнути кордон.

Як безпечно обрати вищий навчальний заклад за кордоном

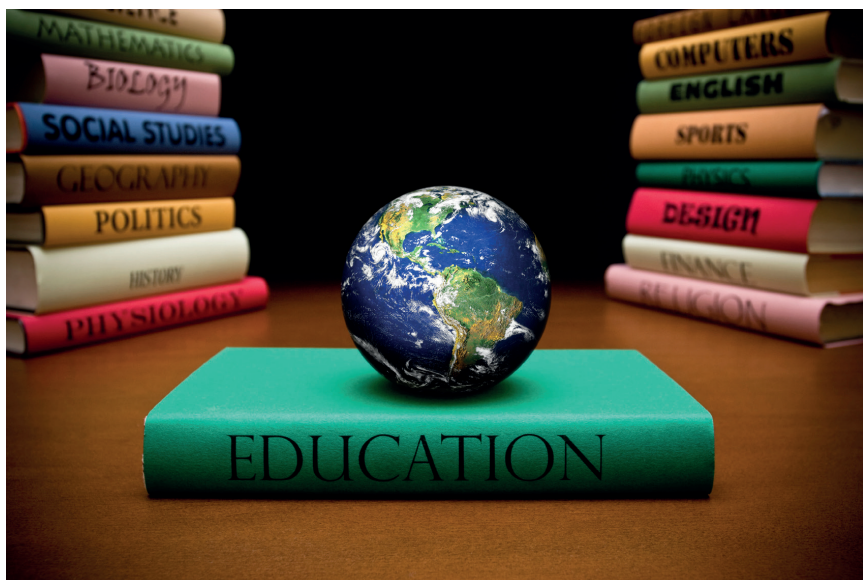
З кожним роком кількість українських студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах Європейського Союзу, збільшується. Найбажанішою країною для навчання є Польща, де у 2015 році навчалось близько 23 тисяч українських студентів. Також часто для здобуття освіти українські студенти обирають Німеччину, Італію, Чехію, Іспанію, Австрію, Францію та Угорщину¹. Разом із попитом на навчання за кордоном зростає і кількість фірм-посередників, які пропонують швидко посприяти у зарахуванні до навчальних закладів Європейського Союзу та не завжди діють чесно і законно. **Пропонуємо вам 5 порад, які допоможуть знайти свій навчальний заклад і не потрапити на гачок зловмисників:**

- 1. Завжди перевіряйте сайти та сторінки у соціальних мережах університетів, які розглядаєте для навчання.** Вас має насторожити, якщо розрекламований університет не має власного сайту або інформація, вказана на сайті, відрізняється від тієї, яку надають вам представники фірми-посередника. Особливу увагу зверніть на:
 - вартість навчання
 - технічне оснащення закладу, наявність бібліотеки
 - умови проживання в гуртожитку та його вартість
- 2. Перевірте місце обраного вами вищого навчального закладу у міжнародному рейтингу.** В пригоді може стати «The World University Rankings», в якому ви знайдете як всесвітній рейтинг

¹ О.Слободян, Є. Стадний. Українські студенти закордоном: скільки та чому?
<http://www.cedos.org.ua/uk/osvita/ukrainski-studenty-za-kordonom-skilky-ta-chomu>

університетів, так і рейтинг навчальних закладів Європи² та окремих країн. Якщо вас запевняють, що університет є найкращим у країні, але ви не знаходите його у міжнародних рейтингах – це привід відмовитись від послуг фірм-посередників.

3. **Спробуйте дізнатися про обраний вами університет у студентів та випускників закладу** через соціальні мережі та спеціалізовані сайти. Для прикладу, ознайомитись із відгуками випускників можна на сайті Search for Study Experiences <http://www.stexx.eu/>.
4. **Уникайте ситуацій, коли у вас вимагають віддати закордонний паспорт** і оригінали документів про освіту. Ваші документи повинні бути тільки у вас.
5. **У разі підписання угоди про навчання наполягайте, щоб вона була написана зрозумілою для вас мовою та містила конкретні умови:** оплату за кожен рік навчання, умови отримання місця у гуртожитку тощо. Особливу увагу звертайте на зноски, написані дрібним шрифтом. За можливості, надайте договір юристу для детального аналізу.



2 <https://www.timeshighereducation.com/student/best-universities/best-universities-europe>

Як отримати стипендію для навчання за кордоном

Якщо ви вже навчаєтеся в українському навчальному закладі, маєте високу академічну успішність і вільно володієте іноземною мовою – ви маєте можливість отримати стипендію на навчання в країнах Європейського союзу.



Порада: Завітайте на офіційний сайт Міністерства Освіти та науки України³, на якому зібрано актуальні стипендіальні та грантові можливості.

В першу чергу зверніть увагу на програму Європейського Союзу **Еразмус+**, яка підтримує освіту та професійну підготовку молоді та надає фінансування на реалізацію програм та стипендій.

Еразмус+ відкриває для українських студентів можливість отримання короткострокових стипендій під час навчання за обміном та стипендій на повний цикл навчання у тридцяти трьох країнах, серед яких усі держави-члени Європейського Союзу, Ліхтенштейн, Ісландія, Норвегія, Туреччина та Македонія.



Порада: Відвідайте офіційний сайт Проекту Європейського Союзу Національний офіс Еразмус+ – Україна <http://erasmusplus.org.ua>. Обов'язково прочитайте інформацію, наведену у розділах Навчальна мобільність, Індивідуальні можливості, Кредитна мобільність, Ступенева мобільність.



3 <http://mon.gov.ua/activity/mizhnarodni-zvyazki/stipendijni-ta-grantovi-mozhливosti.html>

Програми обміну

Українські студенти усіх рівнів освіти (бакалаври, магістри, аспіранти та докторанти) мають можливість взяти участь у короткострокових програмах обміну на навчання, що тривають від 3 до 12 місяців. При цьому, під час навчання студенти в середньому отримують стипендію в розмірі 750-850 EUR на місяць (за даними Національного офісу Еразмус+ – Україна).

Щоб узяти участь у програмах кредитної мобільності, необхідно:

- Перевірити, чи є у вашому навчальному закладі програми обміну Еразмус+, звернувшись у відділ міжнародних зв'язків вашого ВНЗ
- Дізнатися у відділі міжнародних зв'язків про відкриті конкурси, умови участі, перелік документів та етапи відбору до проєктів з кредитної мобільності Еразмус+
- Зібрати пакет необхідних документів і вчасно надіслати їх до участі в конкурсі
- Дізнатися у відділі міжнародних зв'язків про результати конкурсу та у разі відбору – ваші подальші дії
- Заповнити та підписати угоду про навчання
- Зібрати необхідні документи й отримати національну візу для навчання



Отримання ступеня магістра або доктора філософії

Для отримання ступеня магістра або доктора філософії за програмою Еразмус+ не обов'язково бути студентом. Взяти участь у конкурсах може будь-яка особа, незалежно від віку. Для участі у магістерських програмах необхідно мати щонайменше ступінь бакалавра або навчатися на четвертому курсі. Для програм PhD (доктора філософії) необхідно закінчити магістерську програму.

Переможці конкурсів навчаються 1-2 роки на спільних магістерських програмах і в середньому отримують стипендію в розмірі 1000 EUR на місяць. Переможці докторських програм навчаються та проводять дослідження протягом 3-х років, в середньому отримуючи стипендію близько 2800 EUR на місяць (за даними Національного офісу Еразмус+ – Україна). У результаті навчання випускники отримують диплом не менше, ніж двох вищих навчальних закладах.

Щоб узяти участь у спільних магістерських або докторських програмах, необхідно:

- Обрати магістерську або докторську програму, використовуючи сайти Спільних магістерських програм⁴ та Спільних докторських програм⁵
- Вивчити умови конкурсів та отримати консультацію у контактної особи
- Підготувати пакет документів для конкурсу, зокрема диплом бакалавра або магістра, мотиваційний лист, резюме, рекомендаційні листи, сертифікат, що підтверджує знання іноземної мови тощо. Заповнити онлайн заявку та вчасно надіслати усі документи
- Отримати результати конкурсу й у разі відбору пройти інтерв'ю
- Зібрати необхідні документи й отримати національну візу для навчання

4 http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/results_compendia/selected_projects_action_1_master_courses_en.php

5 http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/results_compendia/selected_projects_action_1_joint_doctorates_en.php

Як оформити національну візу

Уявімо, що ви вже підписали угоду про навчання за кордоном. Тепер від лекцій та семінарів вас відділяє необхідність оформлення національної візи з метою навчання. Для цього зареєструйтесь на подачу документів до візового центру або консульства та підготуйте усі необхідні документи. Пам'ятайте, що ви несете відповідальність за свої документи, навіть якщо їх готували представники фірми-посередника. Готуйтеся до подання документів самотужки та обов'язково заздалегідь перевіряйте увесь пакет документів.



Порада: Відвідайте офіційні сайти посольств країн-членів ЄС в Україні, щоб знайти точний перелік документів для оформлення візи!

Типовими документами для оформлення національної візи з метою навчання є:

- заповнений візовий формуляр і фото
- внутрішній (ID-картка) та закордонний паспорти
- консульський збір
- підтвердження наявності достатньої кількості коштів для перебування
- страховий медичний поліс
- довідка з навчального закладу країни ЄС, яка підтверджує зарахування на навчання,
- документ про освіту і документ про знання мови
- підтвердження фінансування навчання та проживання

Якщо вам немає 18 років, то додатково необхідно буде подати свідоцтво про народження, дозвіл від батьків на виїзд з метою навчання тощо.



Пам'ятайте, що безвізовий режим не дає права на тривале навчання в країнах-членах ЄС! Завдяки безвізовому режиму ви зможете відвідати навчальні курси, семінари та тренінги, які тривають до 90 днів.

Якщо термін вашого навчання перевищує термін дії національної візи – оформіть дозвіл на тимчасове проживання та освіту всередині країни ЄС. Для оформлення дозволу зазвичай потрібно подати документи, які підтверджують:

- прийом на навчання або завершення навчального року
- знання мови викладання
- сплату за навчання (у разі потреби)
- наявність медичного страхування
- наявність достатніх коштів для проживання (це може бути стипендія)



Порада: Відвідайте офіційні сайти посольств країн-членів ЄС в Україні, щоб знайти точний перелік документів для оформлення дозволу на проживання та порахувати точну суму коштів, яку вам варто мати для проживання та навчання!



Як підготуватися до поїздки

Перед від'їздом обов'язково залиште вдома копію свого паспорта та угоди про навчання, а також детальну інформацію про своє навчання за кордоном з адресою та контактними телефонами ВНЗ. Також, запишіть і візьміть з собою номери телефонів українських посольств та консульств. Пам'ятайте, що саме консульські установи зможуть фахово допомогти вам у скрутній ситуації.



Порада: Відвідайте сайт «Подорожуй відповідально» <http://travel.europewb.org.ua> ГО «Європа без бар'єрів», щоб записати номери телефонів українських посольств та консульств в країнах ЄС, а також організації, які надають допомогу жертвам торгівлі людьми та особам у скрутному становищі за кордоном.


Уявімо, що ви зібрали усі документи і вам залишилось лише пройти прикордонний контроль. Надайте прикордонникам свій закордонний паспорт України з дійсною національною візою. А якщо буде необхідно покажіть документи, які підтверджують мету поїздки:

- довідку з навчального закладу, яка підтверджує зарахування на навчання
- страховий медичний поліс
- підтвердження наявності коштів: готівку чи кредитні картки



* * *

Відповідально плануйте Вашу подорож до Європейського Союзу. Адже вона має бути незабутньою завдяки новим знанням та враженням, а не проблемам. Хочете дізнатися більше? Заходьте на сайт ГО «Європа без бар'єрів» <http://travel.europewb.org.ua>



ГО «Європа без бар'єрів»
Київ, вул. Володимирська, 42, оф. 21
(+38 044) 238-68-43
(+38 044) 230-81-78
office.europewb@gmail.com

